

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Ivstitia Et Ivre ceterisq[ue] Virtutibus Cardinalibus

Lessius, Leonardus

Antverpiæ, 1632

14 Quale peccatum sit, contra iustam prohibitionem pascere, vel ligna
cædere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72459](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72459)

dumtaxat damno, quod infertur loco: quod non facerent si ista metalla essent in dominio eius cuius est ager.

Vnde sequitur, si quis eruisse aurum vel argentum in agro alieno, etiam inuito domino, non teneri ad restitutionem auri domino agri; sed solum ad estimationem damni illati: in quo spectanda etiam est spes illa & verisimilitudo, qua dominus putabatur auro illo potiturus. Si tamen pars aliqua auri vel argenti eruti, per regni leges esset attributa Principi, ea esset persolueda.

52 *Ius effodiendi cuius competat.* Dico Secundò, Et si tales venæ nullius sunt, & res eruta fiat occupantis, tamen seclusa omni lege & consuetudine particulari, potestas & Ius effodiendi tantum competit ei qui est dominus loci: vnde si locus est hominis priuati, Ius etiam est priuati; si est publicus, competit Reipub.

Ratio patet ex dictis de venatione; præsertim cum metalla sint fundo permixta & inherencia: animalia autem sint vaga; ergo si cuique competit Ius venandi in suo fundo, multò magis Ius ibidem effodiendi metalli.

Vnde sequitur, Indos Occidentales iure potuisse prohibere Hispanos ab occupatione talium venarum in sua regione: vt rectè docet Sotus libro 5. q. 3. ar. 3. ad 2. (quamuis contrarium sentierit Victoria relect. de Indis p. 3. n. 4.) quod intellige antequam illæ Prouinciæ Hispanico imperio essent subiectæ. Nam quæque Respub. potest prohibere extraneum à venatione in silua publici iuris; & quisque priuatus alium à venatione in suo fundo; vt supra dictum est. ergo multò magis ab erendis metallis.

53 *Alia vena eadem fundo.* Dices, Lapidina, quæ est in meo fundo, mea est, & non tantum ius cadendi ibi lapides; vt ostendit Couarr. qq. practicarum cap. 37. nu. 3. & colligitur ex L. Vir in fundo. 8. n. de fundo dotali. Idem sentiendum est de fodina carbonaria, cretaria: ergo similiter vena auri & argenti, stanni, cupri, &c.

Respond. neg. conseq. Primò, quia venæ metallica sunt maximæ estimationis; quare non est æquum illas cedere vilissimo fundo. qua ratione, §. Litteræ, Infit. de rerum diuisione, dicitur ridiculum esse, picturam Apellis vel Parrhasij in accessionem vilissimæ tabulæ cedere.

Secundò, quia venæ istæ ab ipsa natura in Ius publicum, non autem priuatis vrbibus institutæ videntur, vt rectè Sotus lib. 6. q. 3. art. 3. ait, suntque difficillimæ inuentionis & rarissimæ.

DVBITATIO XIII.

Vtrum iuste prohiberi possit pastio, & lignatio, in pascuo vel silua Reipublicæ.

54 *Lignatio in silua communi.* Respondeo, Rempublicam posse id iuste prohibere, etiam suis ciuibus, saltem secundum certum modum & mensuram, v. g. ne tali loco, tali tempore pascant, ne talem excindant stirpem, ne maiorem molem lignorum auferant. Ratio est, quia id potest esse multum expediens bono publico. atqui potestas Reipub. vel Principis (in quem Respub. suam transfudit auctoritatem) extendit se ad omnia, quæ bono publico conducibilia censentur. Non videtur tamen omnino & in totum posse prohibere; quia singuli Ius ha-

bent inde necessaria sumendi: quo iure absque suo consensu non possunt spoliari, nisi fortè aliunde sibi illa commodè parare valerent, de quo plura apud Couarr. pract. qq. c. 37.

DVBITATIO XIV.

Quale peccatum sit, contra iustam prohibitionem pascere, vel ligna cadere.

55 *Lignatio peccatum veniale.* Respondeo, & dico Primò, Si cuius in loco publico communitatis, cuius ipse est pars, id faciat, solum venialiter peccat; nec ad restitutionem tenetur; nisi magnum detrimentum communitati censetur illatum. Ita Sotus lib. 4. qu. 6. art. 4. & alij.

Ratio est, quia in hisce rebus communibus, non censetur notabilis iniuria committi per eos, qui aliàs ius habent, nisi fortè enorme damnum inferatur; vt si stirpes multæ notabiles incidantur, si grandiores arbores ædificiis idoneæ sternantur.

Dico Secundò, Idem dicendum de incolis duorum oppidorum vel pagorum habentium loca compascua vel siluas cædvas, si alteri in alterorum siluis hinc inde lignentur.

Ratio est, quia etsi incolæ huius loci non habeant ius lignandi in silua communi alterius loci, nec vicissim: tamen quia passim scitur contrarium ab vtraque parte fieri, censentur communitates vicissim condonare quod ereptum fuerit, contenti multæ, si qui in furto capiantur.

Dico Tertio, Si pascas vel ligneris in loco alieno priuati, vel Reipub. alienæ, cuius ciues non possunt idem facere in loco Reipub. tuæ, vel si id facias in loco communi elocato alteri, peccas pro ratione rei ablatae vel damni illati, (quod sæpè multò plus est, quam res succisa valeat) & teneris ad restitutionem. Ita Sotus supra: vbi tamen illud de restitutione intellige, si persona vel Respub. possidens locum solet curare recuperationem talium. alioquin si non solet curare, sed satis ei sit vt comprehensam multam luan, non erit necessaria restitutio. Vide plura de iure pascendi apud Couarr. pract. qq. c. 37. quæ ideo non adfero, quia variantur pro diuersitate locorum: vnde consuetudo & leges municipales in his seruandæ.

DVBITATIO XV.

Quomodo acquiratur dominium in thesauros.

57 *Thesaurus est aueor, quod in crastinum seu futurum reponatur, vt docet Couarr. ex Alciato. Definitur autem n. de acq. rerum dominio. L. Numquam, 3. v. hoc modo: Thesaurus est vetus quadam depositio pecunie, cuius non extat memoria, vt iam quid. dominium non habeat. Vbi nomine pecunie intelliguntur quæuis opes mobiles, vt catenæ, gemmæ, vasa, nummi aurei & argentei. quod si non sit vetus, non censetur thesaurus; vnde non fiet inuentoris; sed si dominus inueniri nequit,*

E 2 expen-